

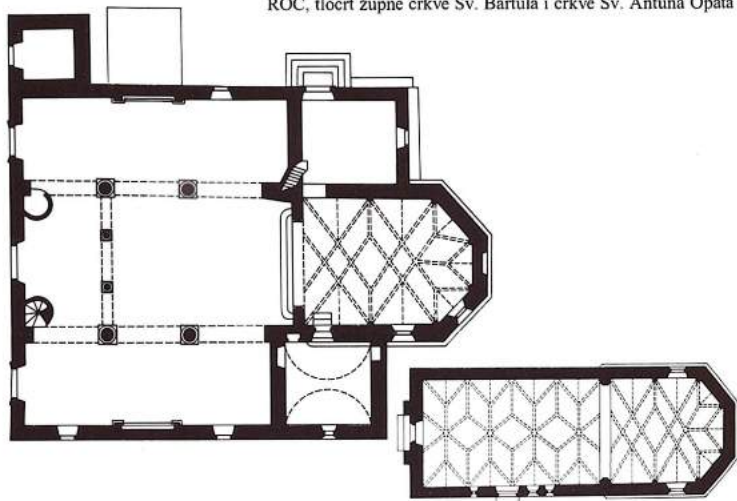
ROČ, Sv. Filip Apostol, freska u kapelici Sv. Petra

ni površinski nalazi gradinske keramike, rim. novca, rim. grobova i nadgrobni spomenika te arhit. dekoracije. U Roču i okolici pronađene su mnoge rim. grobne ploče i skulpturno obrađene stele. Na J podnožju brežuljka, u predjelu *Stari Rim*, nalazilo se u rim. doba veće naselje. Otkriven je sloj svjetovne i crkv. arhitekture (najvažniji su nalazi ostaci crkve Sv. Maura i krstionice iz V–VI. st.). Kamena ploča iz VI. st. s natpisom tršćanskoga biskupa Frugifera poslije je izgubljena.

Od srednjovj. kaštela očuvana je samo kula na sjv. strani naselja. Očuvani prsten zidina s kulama, puškaricama i dvojim gradskim vratima građen je poslije 1421. Kapelica Sv. Petra (Sv. Rok) jednobrodna je romanička crkva s upisanom polukružnom apsidom. U apsi su dva sloja zidnih slika: stariji, ciklus Sv. Pavla, djelo je nepoznata majstora iz XIV. st. a mlađi, »Maestas Domini« i apostoli, domaćega majstora iz druge pol. XV. st. Župna crkva Sv. Bartula više je puta dograđivana pa se više ne prepoznaje najstariji sloj. God. 1495. crkva je dograđena i tom je prigodom dobila gotičko svetište s mrežastim parterijanskim svodom (glag. datacija). Uz crkvu je zvonik (XV–XVI. st.) s rustičnim reljefom raspeća nad vratima. Usporedno sa župnom crkvom je crkva Sv. Antuna Opata, produživana i presvođena na prijelazu XV/XVI. st. Jednobrodna je, sa zvjezdastim svodom u lađi i mrežastim svodom u jednako široku i visoku svetištu; ima rustični zvonik na preslicu. U crkvi je na dekorativnim freskama otkriven grafit »Ročki glagoljski abecedarij«, datiran oko 1200.

U gradu je očuvano više kuća građenih u stilu rustične renesanse; neke se datiraju u XV/XVI. st. Na trgu, uz crkvu, ističu se renesansna kuća na dvije parcele iz 1475, maniristička palača s portalom, gradska loža iz XVIII. st. (obnovljena) i dr. U XVII. st. zidine imaju devet kula, u gradu je pet crkava, jedna vodosprema, žitnica, palača Vigieri i dr. Izgradnjom

ROČ, tlocrt župne crkve Sv. Bartula i crkve Sv. Antuna Opata

tijekom XVIII–XIX. st. naselje gubi urbani karakter. R. je od XIII. st. veoma jak centar glag. književnosti u kojemu djeluju glagoljaši Šimun Greblo, Žakan Jurij, Jeronim Greblo, Ivan Benčić; među ostalim knjigama tu se čuvaju »Brevijar Vida Omišljanina« i »Misal Bartola Krbavca«. Očuvane su zbirka »Ročki pergamenti«, administrativna korespondencija XVI–XVIII. st., »Kvaderna« bratovštine Sv. Bartula i Ročke komune 1523–1626, te »Ročki misal« (XV. st.). — U prostoru gradskih vrata uređen je lapidarij (rim. spomenici, mlet. top).

LIT.: A. Degrossi, Notiziario archeologico, Atti e memorie SIASP, 1930, 42, str. 450. i 1933, 45, str. 389. — B. Fučić, Istarske freske, Zagreb 1963. — R. Ivančević, Gotičke crkve u Roču, Radovi OPU, 1964, 5. — V. Jurčić-Girardi, Monumenti romani sul territorio di Pinguente e di Rozzo, Atti, Centro di ricerche storiche — Rovigno, 1977–78, 8. — B. Fučić, Glagoljski natpisi, Zagreb 1982. — D. Cvitanović, Spomenici kulture Roča, Buzetski zbornik, 1984, 7–8. — K. Buršić, Prilog prethistorijskoj topografiji Buzeštine, ibid., 1984, 7–8. — Z. Balog, Utvrde grada Roča, ibid., 1985, 9. — B. Marišić, Istraživanje arheološkog nalazišta Rim kod Roča, u knjizi: Arheološka istraživanja u Istri i Hrvatskom primorju, Pula 1986. — Z. Balog, Roč — povijesno-graditeljski razvoj naselja, Prilozi IPU, 1987.

Z. Bg.

ROESNER, Karl, arhitekt (Beč, 19. VI. 1804 — Steyr, 13. VII. 1869). Studirao na Akademiji u Beču (P. Nobile). U Rimu se 1830–33. u krugu nazarenaca opredjeljuje za studij crkv. arhitekture. Predavao je na bečkoj Akademiji od 1835. Predstavnik je epohe romantičnoga historicizma u austr. arhitekturi XIX. st. Radio u Beču, Pragu i Kaloči; god. 1838. povjerena mu je pregradnja dvorca Odescalchi u Iloku. Među njegova najvažnija djela ubraja se osnova za katedralu u Đakovu (na poticaj J. J. Strossmayera) u romaničko-gotičkim oblicima (prvi nacrt 1854). U izradi je sudjelovao F. Schmidt, koji je nastavio gradnju.

LIT.: M. Cepelić, Stolna crkva đakovačka, Đakovo 1915. — W. Pauker, Die Roesnerkinder, Beč 1915. — R. Wagner-Rieger, Wien's Architektur im 19. Jahrhundert, Beč 1970.

O. Ma.

ROGAČ, selo na otoku Šolti, naseljeno već u ant. doba. U uvali Banje vide se ostaci velikih blokova kamena, vjerojatno ant. pristaništa; iznad njih su ostaci rim. ribnjaka. U neposrednoj blizini ribnjaka postoje zidovi građeni na način riblje kosti (*opus spicatum*), koji pripadaju kasnoj antici ili ranom sr. vijeku. Na J obali u luci nalazi se kaštel iz XVII. st., kuća s natpisom iz 1653. U baroknoj crkvi Sv. Terezije oltarna slika s portretom donatora iz 1749.

R.

ROGATICA, arheol. lokalitet u J Istri. Otkriveni su prapovijesni (gradinsko naselje), antički i ranokršć. nalazi (dio grede s natpisom iz II–III. st., ostaci trobrodne bazilike s kraja V. st., arhit. dekoracija i kameni crkv. namještaj iz V. i VI. st., ostaci grobne kapele i obiteljski grobovi).

ROČKI MISAL. Beč, Nacionalna biblioteka

